

Mészáros Károly

1954-2007

Prof. Dr. Mészáros Károly 1954. május 6-án, Csór községben született. Erdőmérnöki diplomáját 1978-ban szerezte meg. Az oklevél megszerzését követően a Győri Közúti Építő Vállalatnál helyezkedett el. 1981-ben az Erdőmérnöki Kar Erdőrendezéstani Tanszékén megalakuló Környezetvédelmi Kutatócsoportba tudományos segédmunkatársként nyert felvételt. 1982-től az Erdészeti és Faipari Egyetem szakmérnök képzésében folytatta tanulmányait, és 1984-ben okleveles útépítő és üzemeltető szakmérnök képzettséget szerzett, majd 1986-ban okleveles tájrendezési és környezetvédelmi szakmérnök oklevelet vehetett át. 1987-ben az Erdőrendezéstani Tanszékre tudományos munkatársként nevezték ki. Közreműködött számos kutatási programban, amelyek az új fatermési és dendrometriai mérési eljárások vizsgálatára, fejlesztésére, az országos erdőállomány rendszerszemléletű vizsgálatára, az erdőállomány-prognózisok naturális és ökonómiai hozamlehetőségeinek vizsgálatára, az erdőtervek tudományos előkészítésére, fejlesztésére, a természeti erőforrások értékelésére, az erdőérték-számítási módszerek erdőrendezési alkalmazási területeinek feltárására terjedtek ki. Több, a gyakorlatban is alkalmazott műszert fejlesztett ki, mint például a róla elnevezett dendrométert, illetve – társalkotóként – az élő fák belső szerkezetének vizsgálatára napjainkban is használatos Fakopp műszert.

Az erdőértékszámítás témakörében *summa cum laude* doktori szigorlattal „Az erdőértékszámítás felhasználása az erdőtervezésben” címmel 1992-ben védte meg doktori értekezését. 1993-ban egyetemi adjunktussá nevezték ki az Erdőrendezéstani Tanszékére. „Az erdőérték-számítási, erdővagyon-értékelési eljárások felhasználása az erdőtervezésben” című értekezés megvédését követően 1994-ben a mezőgazdasági tudományok kandidátusává avatták.

1994-ben sikeres pályázatot követően egyetemi docenssé, majd tanszékvezetővé nevezték ki az Erdőmérnöki Kar Üzemtani Tanszékére, ahol az Erdészeti Üzemgazdaságtan II., később az Erdőérték-számítás, az Erdészeti politika, az Erdővagyon-gazdálkodás, a Vadászati ökonómia és a Védett területek ökonómiája tantárgyakat oktatta.

Az erdőértékeléssel robbant be a szakmai közéletbe, Márkus László szellemi útmutatásait követve. Megszervezte az első (majd a többi) erdő- és kárérték számítási tanfolyamot. Az erdőérték-számítás fontosságát rehabilitálta az állami tulajdonú erdő értékeléseivel (1994, 2000), a Nemzeti Földalap (NFA) részére készített irányelvvel, illetve a számtalan felülvizsgálattal.

2000. júniusában habilitált doktorrá avatták, 2000. július 1-től a Köztársasági Elnök egyetemi tanárrá nevezte ki.

Az erdészeti politikában, annak elméleti és gyakorlati megújításában is sokat, és eredményesen dolgozott. Felismerte a nemzetközi trendet, és több évi irányító munkával vett részt a Nemzeti Erdőstratégia és Erdőprogram kidolgozásában, kormányhatározattá formálásában. Nem mellékesen – úttörő módon – felvállalta az Erdészeti politika angol nyelvű oktatását is.

Az erdészeti ökonómia kapcsán az Intézet nevében is hallatta szavát az erdészeti finanszírozás kérdésében, a megújítás, az EU konform megoldások bevezetése mellett foglalt állást meggyőződésből, következetesen. Törekvései közül talán az egyetlen kudarc, hogy nem sikerült az érvekkel meggyőzni a döntéshozókat; az erdőfenntartási járulék eltörlését, a finanszírozás átalakítását már nem érthette meg.

Részt vállalt az Egyetem Erdőmérnöki Karán működő Roth Gyula Erdészeti és Vadgazdálkodási Tudományok Doktori Iskola programjának kidolgozásában, az Erdővagyon-gazdálkodási Alprogram tantárgyainak kialakításában. Oktatott a Kitaibel Pál Környezettudományi Doktori Iskolában. A doktori képzésben témavezetőként is közreműködött.

Sokoldalú érdeklődésére és tevékenységére példa az egész intézetet megmozgató „Környezetünk az erdő” pedagógiai továbbképzés. Tudta, és a vizsgálatok igazolták, hogy az erdő ismerete, az erdész megbecsülése már gyermekkorban, a tanulásnál eldől, ezért a tankönyveken, ahhoz a pedagógusokon átvezető úton indult el. A vadászházi kurzusokon résztvevő pedagógusok elragadtató visszajelzései, az erdészeti erdei iskolákat és a környezeti-természettani oktatási módszertant kutató csoport kialakulása bizonyítja az elgondolás helyességét.

Elérte, hogy az Intézetet már a '90-es években befogadták a német nyelvterületen működő erdészeti ökonómiai, illetve erdészeti politikai tanszékek és kutatóintézetek, elérte, hogy házigazdaként Sopronban köszönthette a konferenciákat.

Hirdette, hogy kutatás és gyakorlati kapcsolat nélkül nincs hiteles oktatás. Az állami és magán-erdőgazdálkodás vizsgálatába biztosította az Intézet bekapcsolódását. A bővíthető szolgáltatási tevékenységre irányította a figyelmet az ÁPV Zrt. Új erdészeti stratégiáját megalapozó tanulmányánál. A magán-erdőgazdálkodás reális megítélését, az eredmények és a problémák feltárását szolgálta a Magán Erdészeti Tesztüzem hálózat intézeti működtetésével.

A másfél évtizedes tanszék- és intézetvezetői munkája ritka sikeres karrier.

Szerteágazó munkásságának eredményeit 11 könyvben és könyvrészletben, 8 jegyzetben, 21 idegen nyelven megjelent publikációban, 44 magyar nyelvű publikációban, számos magyar és nemzetközi konferencián megtartott előadásban, 122 szakvéleményben és kutatási jelentésben tette közzé.

Megbízatai, vállalt funkciói olyan szerteágazóak, hogy a rövid életrajzi keretben a teljesség igényével fel nem sorolhatók. Munkássága alatt az Egyetemen számos vezetői tisztséget töltött be, 1994-től az Erdészeti Politikai és Ökonómiai Tanszék vezetője, 1998. január 1-jétől az Erdővagyon-gazdálkodási Intézet és jogutódjának igazgatója volt.

2000-ben a Nyugat-Magyarországi Egyetem oktatási és intézményfejlesztési rektorhelyettesévé választották. 2001-től 2006-ig az Erdőmérnöki Kar dékánja, 2006-tól haláláig az Egyetem általános rektorhelyettese.

Elsődleges feladataként mindig az oktatást, a hallgatókkal való kapcsolattartást tekintette. Minden egyetemi beosztásában kiemelten vette figyelembe az egyetemi hallgatók gondjait, problémáit, nagy odaadással működött közre azok megoldásában.

A diákság nagy barátja volt, messzemenően támogatta a diákság hagyományainak megőrzését.

Munkássága a következő kitüntetésekkel, díjakkal nyert elismerést: Kiváló Ifjú Szakember (1980), MTA VEAB akadémiai I. díj (1992, 1994), Széchenyi Professzori Ösztöndíj (1998-2002), „Pro Silva Hungariae” FVM miniszteri kitüntetés (2001), Akadémiai díj (megosztva, 2004), „Fehér Dániel” emlékérem (2005), „Alföldi Erdőkért” emlékérem (2005).

Lett Béla
Veperdi Gábor